

Raport końcowy - informacja podsumowująca

**przebieg konsultacji społecznych
dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Torunia
w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego
i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia
na potrzeby przygotowania i realizacji
Gminnego Programu Rewitalizacji
pn. Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027.**

Toruń, marzec 2023 r.

Spis treści

1. Informacje ogólne	3
Termin.....	3
Liczba uczestników	3
Organizatorzy.....	3
Prowadzący.....	3
Przedmiot konsultacji	3
Przebieg	4
Akcja informacyjno-promocyjna.....	5
2. Zestawienie opinii, propozycji i uwag	11
3. Podsumowanie	25

1. Informacje ogólne

	Termin	7.02 – 10.03.2023 r.
	Liczba uczestników	• 26 uczestników spotkania informacyjnego w dniu 15.02.2023 r., • 4 podmioty zgłosiły uwagi na formularzu konsultacyjnym, • 1 podmiot zgłosił uwagę pismem skierowanym do Prezydenta Miasta Torunia.
	Organizatorzy	Urząd Miasta Torunia Biuro Toruńskiego Centrum Miasta ul. Wały gen. Sikorskiego 25 87-100 Toruń
	Prowadzący	Wykonawca Gminnego Programu Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Miasta Torunia do roku 2027”, Przedstawiciel Lider Projekt Sp. z o.o., Al. Marcinkowskiego 1/3, 61-745 Poznań
	Przedmiot konsultacji	projekt uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia na potrzeby przygotowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027” (GPR-T).

Przebieg

Harmonogram konsultacji

1. 30.01.2023 r. – publikacja ogłoszenia o konsultacjach społecznych,
2. 15.02.2023 r., godz. 17:30 – 20:00 – spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji,
Miejsce: Centrum Sztuki Współczesnej, ul. Wały gen. Sikorskiego 13 w Toruniu,
3. 7.02-30.03.2023 r. – zbieranie uwag ustnych,
Miejsce zbierania uwag: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Urząd Miasta Torunia, ul. Wały gen. Sikorskiego 8, Toruń,
4. 7.02-30.03.2023 r. zgłaszanie uwag w postaci papierowej (korespondencyjnie) lub elektronicznej, na formularzach konsultacyjnych kierowanych do Biura Toruńskiego Centrum Miasta na adres e-mail: konsultacje@um.torun.pl lub pocztą tradycyjną na adres: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, ul. Wały gen. Sikorskiego 8, 87-100 Toruń.

Zastosowane formy konsultacji

I. **Spotkanie otwarte ze wszystkimi zainteresowanymi**

Termin spotkania: 15.02.2023 r.,

Miejsce: Centrum Sztuki Współczesnej, ul. Wały gen. Sikorskiego 13 w Toruniu,

Godzina: 17:30-20:00

Celem spotkania było omówienie wyników diagnozy miasta oraz zaproponowanego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Wyznaczenie ww. obszarów to pierwszy krok do dalszych prac nad GPR-T, do którego zostaną wpisane przedsięwzięcia, których realizacja ma na celu poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji.

Jedną z zastosowanych form konsultacji było otwarte spotkanie informacyjne. Podczas spotkania każdy miał swobodę wypowiedzi, a atmosfera sprzyjała dyskusji. Uczestnicy mogli zgłaszać swoje pytania i uwagi zarówno podczas omawiania tematu, jak i poprzez uzupełnienie formularzy, które dostępne były na sali. Na pytania zebranych odpowiadał prowadzący oraz przedstawicielki Biura Toruńskiego Centrum Miasta.

II. Zbieranie uwag ustnych

Termin spotkania: 7.02-10.03.2023 r.,

Miejsce: Biuro Toruńskiego Centrum Miasta, Urząd Miasta Torunia,
ul. Wały gen. Sikorskiego 8, Toruń

Godzina: 7:30-15:30

III. Zbieranie uwag na formularzach konsultacyjnych:

uwagi zbierano w postaci papierowej i elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności za pomocą poczty elektronicznej na formularzach dostępnych do pobrania na stronach:

- serwisów internetowych Urzędu Miasta Torunia:
<https://www.konsultacje.torun.pl/pl/rewitalizacja-wyznaczamy-nowe-obszary-zdegradowane-i-obszary-rewitalizacji>
<https://bip.torun.pl/obwieszczenie/53294/obwieszczenie-wksii-0056-2-2-2023>
<https://www.torun.pl/pl/konsultacje-spooleczne-rewitalizacja>
- w siedzibie Biura Toruńskiego Centrum Miasta Urzędu Miasta Torunia.

W czasie trwania konsultacji złożono 4 formularze z uwagami i opiniami.

Akcja
informa-
cyjno-
promoc-
yjna

Informacja w zakresie przedmiotu konsultacji udostępniona była również w niżej wymienionych miejscach:

- na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Torunia przy ul. Wały gen. Sikorskiego 8,
- poprzez system TORUŃ SMS (informacja o otwartym spotkaniu konsultacyjnym).

Ponadto w dniu 30.01.2023 r. przesłano drogą elektroniczną informację o planowanych konsultacjach do Członków Komitetu Rewitalizacji, organizacji pozarządowych współpracujących przy działaniach rewitalizacyjnych, Radnych Rady Miasta Torunia, do Rad Okręgów oraz Członków Rady Działalności Pożytku Publicznego.

Strona: bip.torun.pl:

Obwieszczenie WKSII.0056.2.2.2023

Znak sprawy: WKSII.0056.2.2.2023

Typ sprawy: Konsultacje społeczne

Rodzaj dokumentu: obwieszczenie pmt

Data ważności ogłoszenia: 10.03.2023

Prezydent Miasta Torunia informuje o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia na potrzeby przygotowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pn. Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027.

+ Załączniki:

Treść ogłoszenia

DOCX, 14 kB

[Drukuj](#) [Zapisz do PDF](#) [Powiadom znajomego](#)

Strona: mojtorun.pl:

TORUŃ

KOPERNIK 550

MIASTO

TURYSTYKA

KULTURA

NAUKA

SPORT

Konsultacje społeczne - rewitalizacja

Miasto

Data publikacji: 30 stycznia 2023

Autor: Magdalena Winiarska

**KONSULTACJE
SPOŁECZNE**

Wpływamy na Toruń

Zapraszamy do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia na potrzeby przygotowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027”.

Konsultacje odbędą się w terminie od 7 lutego do 10 marca 2023 r.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji to pierwszy krok do dalszych prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027”. Celem procesu rewitalizacji jest poprawa szeroko rozumianych warunków życia na obszarze wykazującym się stanem kryzysowym. Jego skuteczność jest możliwa jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców miasta.

Podobnie rzecz się ma z planowaniem rewitalizacji - zanim rozpoczniemy działania

naprawcze, w pierwszej kolejności chcemy rozmawiać o tym, które obszary najbardziej wymagają interwencji.

W ramach tych konsultacji będziemy wspólnie dyskutować o zaproponowanym na bazie przeanalizowanych danych statystycznych obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji. Szczegółowe informacje znajdują się w dokumencie eksperckim pn. Diagnostyka służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru

Strona: tylkotorun.pl:

TYLKO TORUŃ

Wiadomości Polityka Kultura Sport Opinie Wywiady Zobacz także

KONSULTACJE SPOŁECZNE

Wpływamy na Toruń

10 lutego 2023

Udostępnij: [f](#) [t](#) [in](#) [g+](#)

Ruszyły konsultacje społeczne w sprawie rewitalizacji

ARKADIUSZ WŁODARSKI

Informacje z Urzędu Miasta

KONSULTACJE SPOŁECZNE

0

7 lutego rozpoczęły się konsultacje w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Torunia. Będzie on objęty programem rewitalizacji miasta do 2027 roku.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji to pierwszy krok do dalszych prac nad tym programem. Jego celem jest poprawa szeroko rozumianych warunków życia na obszarze wykazującym się stanem kryzysowym. Jego skuteczność jest możliwa jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców miasta. Szczegółowe informacje znajdują się w dokumencie eksperckim pn. Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Torunia.

Konsultacje społeczne odbędą się w następujących formach:

- Otwarte spotkanie informacyjne:

Strona: [fundacjastudiom6](http://fundacjastudiom6.pl):

FUNDACJA
STUDIO M6

O Fundacji

Aktualności

Projekty

ArtShop

Manufaktur

31 STYCZNIA 2023

AKTUALNOŚCI

Biuro Torunskiego Centrum Miasta zaprasza do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie **wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia** na potrzeby przygotowania i realizacji **Gminnego Programu Rewitalizacji pn. Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027**.

Konsultacje odbędą się w terminie od 7 lutego do 10 marca 2023 r.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji to pierwszy krok do dalszych prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027”. Celem procesu rewitalizacji jest poprawa szeroko rozumianych warunków życia na obszarze wykazującym się stanem kryzysowym. Jego skuteczność jest możliwa jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców miasta. Podobnie rzecz się ma z planowaniem rewitalizacji – zanim rozpoczniemy działania naprawcze, w pierwszej kolejności chcemy rozmawiać o tym, które obszary najbardziej wymagają interwencji. W ramach tych konsultacji będziemy wspólnie dyskutować o zaproponowanym na bazie przeanalizowanych danych statystycznych obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji.

Konsultacje społeczne odbędą się w następujących formach:

1. Otwarte spotkanie informacyjne:

Termin: 15 lutego 2023 r.

Miejsce: Centrum Sztuki Współczesnej, ul. Wały gen. Sikorskiego 13 w Toruniu.

Strona: Radio Eska:

Konsultacje społeczne w Toruniu w sprawie rewitalizacji miasta. Sprawdźcie terminy!

2023-02-01 | 10:18

Autor: Pixabay
Konsultacje społeczne w Toruniu

W Toruniu od 7 lutego do 10 marca 2023 roku odbywać się będą konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały Rady Miasta Torunia w kwestii wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta. Jest to niezbędne ze względu na

Strona: konsultacjatorun.pl:

**KONSULTACJE
SPOŁECZNE**
Wpływamy na Toruń

Konsultacje Społeczne | Badania Społeczne | O konsultacjach

» Rewitalizacja – wyznaczamy nowe obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Rewitalizacja – wyznaczamy nowe obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji

Zapraszamy do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby przygotowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pn. Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027.

Dlaczego temat jest ważny?

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji to pierwszy krok do dalszych prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027”. Celem procesu rewitalizacji jest poprawa szeroko rozumianych warunków życia na obszarze wykazującym się stanem kryzysowym. Jego skuteczność jest możliwa jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców miasta. Podobnie rzecz się ma z planowaniem rewitalizacji – zanim rozpoczniemy działania naprawcze, w pierwszej kolejności chcemy rozmawiać o tym, które obszary najbardziej wymagają interwencji.

W ramach tych konsultacji będziemy wspólnie dyskutować o zaproponowanym na bazie przeanalizowanych danych statystycznych obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji. Szczegółowe informacje znajdują się w dokumencie eksperckim pn. *Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Torunia* (dokument do pobrania poniżej).

Co w ramach konsultacji?

- 1) Zapoznaj się z projektem uchwały w sprawie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami mapowymi, a także z diagnozą miasta, która była podstawą wyznaczenia granic obszarów.
- 2) Weź udział w spotkaniu:
**Centrum Sztuki Współczesnej, ul. Wały gen. Sikorskiego 13 w Toruniu,
15 lutego 2023 r. (środa), godz. 17.30-19.00.**

Aby wziąć udział w spotkaniu wystarczy wysłać zgłoszenie za pomocą poczty e-mail na adres: konsultacje@um.torun.pl. Zgłoszenia przyjmujemy do 14 lutego 2023 r. do godziny 15.00.

- 3) Napisz do nas lub przyjdź do Biura Toruńskiego Centrum Miasta:

a) Możesz zgłosić uwagi ustnie w terminie od 7 lutego do 10 marca 2023 r.

Strona: ototorun.pl:

Strona: mywtoruniu.pl:

Konsultacje społeczne – rewitalizacja

30 stycznia 2023

Zapraszamy do wzięcia udziału w konsultacjach społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Miasta Torunia w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia na potrzeby przygotowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027”. Konsultacje odbędą się w terminie od 7 lutego do 10 marca 2023 r. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji to pierwszy krok do dalszych prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji pn. „Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027”. [...]

2. Zestawienie opinii, propozycji i uwag

Tabela nr 1: Uwagi ze spotkania konsultacyjnego w dniu 15.02.2023 r.

L.p.	Uwaga/pytanie	Odpowiedź/odniesienie się i uzupełnienie odpowiedzi udzielonej podczas spotkania
1	Jaki jest cel połączenia Rudaku ze Stawkami i oddzielenia od nich Podgórza? Czy nie łatwiej jest analizować mniejsze jednostki miasta zamiast większe? Czy zasadne jest łączenie wybranych obszarów?	Podział miasta na jednostki urbanistyczne jest zbieżny do tego, który stosowany był w latach ubiegłych. Utrzymanie takiego podziału pozwala monitorować zmiany i efekty prowadzonego od 2007 r. procesu rewitalizacji w Toruniu. Ponadto, aby porównanie danych było miarodajne, poszczególne jednostki powinny być względem siebie podobne wielkościowo i funkcjonalnie. Unika się więc sytuacji, w której zestawia się dane ilościowe odnoszące się do terenu zamieszkałego przez niewielką liczbę ludności, na którym mieszka kilka lub kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców. W sytuacji, kiedy dana jednostka jest zamieszkała w niewielkim stopniu, Gmina Miasta Toruń (GMT) zdecydowała się włączyć pojedyncze budynki mieszkalne oraz zamieszkiwane ulice do jednostek sąsiadujących, tak aby mieszkańcy tych miejsc mogli wziąć udział w przedsięwzięciach, które realizowane będą na obszarze rewitalizacji. Zaproponowany podział Torunia daje zbieżne wielkościowo jednostki strukturalne miasta, minimalizując tym samym błędy statystyczne. Szczegółowo, o połączeniu poszczególnych jednostek napisano w „Diagnozie służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji miasta Torunia”.
2	Jak liczona była frekwencja wyborcza mieszkańców? Których mieszkańców liczono, tych zameldowanych, czy zamieszkałych?	Podczas analizy tej danej liczono jedynie osoby uprawnione do głosowania. Wskaźnik ten liczony był jako stosunek osób wpisanych na listę osób uprawnionych do głosowania do liczby oddanych głosów. Dane zostały wybrane dla każdego obwodu wyborczego.
3	Czy przy wskaźniku dotyczącym wyników egzaminów ósmoklasistów brano pod uwagę osoby zamieszkujące poszczególne jednostki, czy uczniów danej szkoły?	Brano pod uwagę tylko uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych. Wartość wskaźnika stanowi średnią arytmetyczną.
4	Jakie podobszary zostały wybrane w ramach GPR-T do roku 2023?	W granice obszaru rewitalizacji włączono: Stare Miasto, Podgórz i Bydgoskie Przedmieście. Oznacza to, że planujemy kontynuować proces rewitalizacji na tym samym obszarze. Różnicą jest zakres przeanalizowanych zjawisk kryzysowych, dużo szerszy niż w latach 2014-2023, który lepiej pozwoli dobrać przedsięwzięcia do występujących tam problemów. Ponadto, do podobszaru Bydgoskiego Przedmieścia włączono ul. Bieleńską i Szosę Okrężną, które należą do Starotoruńskiego Przedmieścia. Zabieg ten wykonano celem włączenia mieszkańców Starotoruńskiego Przedmieścia w proces rewitalizacji, z którego prawdopodobnie zostaliby wykluczeni ze względu na niemieszkalny charakter tej jednostki i tym samym brak możliwości prawidłowego porównania z terenami zamieszkałymi przez tysiące mieszkańców (szerzej na ten temat napisano w l.p. 1 niniejszej tabeli).
5	Jestem sceptyczna, że Podgórz dostanie jakieś pieniądze i że sytuacja się zmieni na lepsze. Po mijającym okresie programowania nie czuć znaczącej poprawy na tym obszarze.	Podgórz jest podobszarem, na którym proces rewitalizacji realizowany jest od 2018 r. w latach 2007-2015 rewitalizacja prowadzona była tylko na Starym Mieście i Bydgoskim Przedmieściu, przy czym działania z zakresu remontów części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych, mogły być wdrażane tylko na Starym Mieście. Dopiero od 2018 r. możliwe stało się rozszerzenie tego typu inicjatyw o pozostałe podobszary. Dlatego efekt implementacji przedsięwzięć jest widoczny czasem dopiero po latach. Rewitalizacja składa się z wiązek małych projektów skumulowanych na jednym, ograniczonym wielkościowo podobszarze. Potrzeba wielu lat oraz zaangażowania różnych środowisk interesariuszy, a także środków finansowych, żeby dostrzec realną zmianę. Rewitalizacja to nie tylko zmiana w infrastrukturze, każda inwestycja musi zostać „przyjęta”, zaadaptowana i zasymilowana przez mieszkańców, przysposobiona do ich indywidualnych potrzeb.

L.p.	Uwaga/pytanie	Odpowiedź/odniesienie się i uzupełnienie odpowiedzi udzielonej podczas spotkania
		Warto jest pozyskiwać dostępne, nawet najmniejsze dotacje i robić z nich użytek, ponieważ lepiej zrealizować choćby najmniejszy projekt niż żaden.
6	Dobłą decyzją jest rozszerzenie obszaru rewitalizacji o nowe podobszary.	Wymienione podobszary: Bydgoskiego Przedmieścia, Podgórze, Starego Miasta, Grębocina i Bielaw, Mokrego i Jakubskiego Przedmieścia są obszarem zdegradowanym, który najczęściej jest większy niż obszar rewitalizacji. W granice proponowanego podobszaru rewitalizacji ma zostać włączone Bydgoskie Przedmieście, Podgórze, a także Stare Miasto. Obszar rewitalizacji nie może objąć swoimi granicami wszystkimi ww. podobszarów zdegradowanych, ponieważ przekracza ustawowe wymogi, które zawężają obszar rewitalizacji do 20% powierzchni miasta, a liczbę mieszkańców do 30% osób zamieszkujących miasto.
7	Poszczególne obszary, na które zostało podzielone miasto są niejednorodne. Przykładowo, Bydgoskie Przedmieście można podzielić, na część historyczną oraz tę, która jest poza rejestrem zabytków. Wprowadzenie takiego podziału ograniczyłoby zasięg realizacji przedsięwzięć do obszaru, który najbardziej wymaga wsparcia i pominięcia na przykład nowoczesne osiedla. Obszary rewitalizacji można by lepiej zdefiniować.	Warto się zastanowić czy taki podział ma sens, ponieważ do tej pory, mimo braku wydzielenia starszych części podobszarów, przedsięwzięcia realizowane były w miejscach, które bezdyskusyjnie wymagały interwencji, m.in. na Bydgoskiej 52, Bydgoskiej 74, Mickiewicza 57, Podgórskiej 2. Dobierając przedsięwzięcia, gmina weryfikuje realną potrzebę implementacji, analizuje potencjalne rezultaty i wpływ na sytuację danego podobszaru. Należy mieć na uwadze, że infrastrukturalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą otrzymać dofinansowanie na remont i adaptację, tylko wtedy, kiedy znajdują się na obszarze rewitalizacji i tylko wówczas, gdy prowadzona będzie w nich działalność skutkująca niwelacją negatywnych zjawisk społecznych. W przypadku przedsięwzięć społecznych, niektóre konkursy przewidywać mogą (doświadczeniem lat ubiegłych) dodatkową punktację dla tych inicjatyw, które realizowane będą na obszarze rewitalizacji. Najlepszym rozwiązaniem w tej sytuacji jest kierowanie się wiedzą i doświadczeniem ekspertów oraz realnymi potrzebami, a także istniejącymi zasobami infrastrukturalnymi i społecznymi całych jednostek urbanistycznych. Na etapie doboru przedsięwzięć, Gmina Miasta Toruń weryfikuje propozycje przedsięwzięć, tak żeby wykluczyć te, które nie są priorytetowe.
8	Istnieje obawa, że efekty realizacji projektów nie będą widoczne przy tak niewielkich środkach przewidzianych na rewitalizację. Środki powinny być również skierowane na ul. Olsztyńską oraz na Jakubskie Przedmieście. Ponadto, proszę o rozważenie włączenia choćby jednej ulicy z Jakubskiego Przedmieścia, ponieważ proponowany obszar rewitalizacji nie przekracza jeszcze 20% powierzchni obszaru miasta oraz 30% osób zamieszkujących Toruń. Można by dodać jakąś część obszaru zdegradowanego, tak aby osiągnąć ustawowe limity.	Kwota przewidziana na interwencję na obszarze rewitalizacji Torunia w ramach Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza lata 2021-2027 wynosi około 17 mln zł. Jest to o 10 mln zł mniej niż w okresie programowania Unii Europejskiej w latach 2014-2020. Mimo iż sama zasada rewitalizacji zakłada koncentrację środków i działań na obszarze rewitalizacji, ograniczona alokacja wymagać będzie wyjątkowo efektywnego rozdysponowania pieniędzy. Punktowe rozdzielanie środków sprawi, że rezultaty będą ledwo zauważalne, rozproszą się w morzu potrzeb.
9	Skoro działania związane z remontami części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych nie kwalifikują się do wsparcia, to na jakie projekty można będzie przeznaczyć środki na rewitalizację? Czy można przykładowo realizować projekty edukacyjne na terenie Jakubskiego Przedmieścia?	Przedsięwzięcia powinny dotyczyć w pierwszej kolejności niwelowania rozpoznanych podczas diagnozy problemów społecznych. Działania edukacyjne będą odpowiedzią na rozpoznany problem edukacyjny, badany poprzez analizę wyników egzaminów ósmoklasistów. Realizacja przedsięwzięcia edukacyjnego na Jakubskim Przedmieściu nie może być prowadzona w ramach rewitalizacji, jeśli ww. obszar nie znajduje się w granicach obszaru rewitalizacji. Obszar ten może być zarekomendowany przez podmiot koordynujący procesem rewitalizacji, jako wymagający wsparcia w tej lub innej

L.p.	Uwaga/pytanie	Odpowiedź/odniesienie się i uzupełnienie odpowiedzi udzielonej podczas spotkania
		problematycznej sferze, czego wynikiem mogą być konkretne działania Gminy lub innych jednostek odpowiedzialnych za realizację np. inicjatyw społecznych.

Tabela nr 2: Uwagi zgłoszone w czasie trwania konsultacji społecznych z formularzy konsultacyjnych

L.p.	Podmiot/ data	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
1	Przedstawicielka Rady Okręgu/15.02.23	Negatywna	1. Dużo bardziej zdegradowanym obszarem są Bielawy i Grębocin, gdzie znajdują się bloki socjalne. Zaleca się kontakt z Radą Okręgu Bielawy-Grębocin. 2. Propozycja realizacji projektu edukacyjnego na ul. Olsztyńskiej	-	-	Propozycja objęcia badaniami stopnia zubożenia mieszkańców z powodu wzrostu opłat za mieszkanie na obszarze Rubinkowa i Skarpy.	Ad. 1: Stopień zdegradowania, czyli natężenie zjawisk kryzysowych w poszczególnych jednostkach struktury miejskiej, zostały przebadane „twardymi” danymi, które są weryfikowalne i mierzalne. Z danych wynika, że Bielawy i Grębocin plasują się na ostatnim miejscu, po Starym Mieście, Bydgoskim Przedmieściu, Podgórzu, Jakubskim Przedmieściu i Mokrym Przedmieściu. W tej sytuacji zasadnym wydaje się wskazać, jako obszar rewitalizacji, jednostki z największą liczbą problemów, zachowując limity opisane w ustawie o rewitalizacji. Obecnie, powierzchnia obszaru zdegradowanego wynosi

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
							3 926,25 ha, tj. 33,93% powierzchni gminy oraz jest zamieszkivana przez 67 947 osób, co stanowi 37,27% ludności miasta. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może przekroczyć 20% powierzchni Torunia i nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców. Biorąc tę zasadę pod uwagę koniecznym jest wskazanie obszaru, który będzie odpowiadał limitom nałożonym przez ustawodawcę. Diagnoza została opracowana w oparciu o 25 wskaźników. Uznano, że taka liczba wskaźników wystarczająco naświetla stan poszczególnych obszarów rewitalizacji, w związku z czym, nie ma potrzeby badać stopnia zubożenia mieszkańców. Ad.2: Etap doboru przedsięwzięć, które

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat proponowanego obszaru zdegradowanego (pozytywna/ negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat proponowanej wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/ negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
2	Przedstawiciel Rady Okręgu Bielawy- Grębocin, Rady Seniorów, Obywatelskiego Parlamentu Seniorów/15.02. 23	Zdecydowanie pozytywna	- popieram stanowisko przygotowane na konsultacje społeczne w dniu 15.02.23 r. – są to badania opracowane na podstawie danych branych pod uwagę przez kilka lat.	Zdecydowanie pozytywna	- realizujemy program jaki istnieje.	- Jestem w chwili obecnej za realizacją tego programu, aby z czasem móc uzyskać wynik pozytywny dzielnic Stare Miasto, Bydgoskie Przedmieście, Podgórz, a w późniejszym etapie zadziałać na Bielawach, Grębocinie, Mokrym i Jakubskim Przedmieściu.	będą realizowane w ramach GPR-T, nastąpi po uchwaleniu przez Radę Miasta Torunia obszaru rewitalizacji. GMT będzie miała na uwadze zgłoszoną propozycję działań, również podczas podejmowania inicjatyw finansowanych z innych źródeł niż te, które przewidziane są na przedsiewzięcia rewitalizacyjne.

L.p.	Podmiot/ data	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
3	Młodzieżowa Spółdzielnia Mieszkaniowa w Toruniu/07.03.23	Negatywna	Proponowany przez Gminę Miasta Toruń projekt uchwały ma swoje merytoryczne uzasadnienie, poprzedzone szczególnymi badaniami. Proponowany do przyjęcia obszar kreślony jako zdegradowany nie obejmuje wszystkich terenów, na których występują problemy społeczne. Prosimy o ponowne rozważenie i ujęcie do obszaru zdegradowanego Osiedla Młodych – przylegającego bezpośrednio do zaproponowanego obszaru Starego Miasta i Bydgoskiego Przedmieścia.	Pozytywna	- Zaproponowany obszar rewitalizacji nie spełnia oczekiwań społecznych. Uważamy, że bliższe sąsiedztwo Osiedla Młodych z terenem Starego Miasta i występowanie wielu problemów społecznych, takich jak starzejące się społeczeństwo oraz wszelkich problemów mu towarzyszących (wykluczenie społeczne, brak dostępu do podstawowej opieki medycznej, trudności w załatwianiu podstawowych czynności, utrudnienia architektoniczne i urbanistyczne) kwalifikuje, aby teren Osiedla Młodych został włączony do obszaru rewitalizacji.	- Wnioskujemy o rozszerzenie obszaru zdegradowanego o Osiedle Młodych, przylegającego do obszaru Starego Miasta i Bydgoskiego Przedmieścia. Poszerzony obszar obejmowałby teren zamykający się od strony wschodniej Aleją 700-lecia, od zachodu ul. Matejki, od północy ul. Gałczyńskiego, a od południa ul. Kraszewskiego, która jest ulicą graniczną, dzielącą te dwa obszary. Na wnioskowanym do przyjęcia obszarze znajdują się budynki wybudowane w latach 1959-1965 – 18 budynków, które powstawały do 1970 – 7 budynków. Łącznie na terenie znajduje się 25 budynków mieszkalnych posiadających 953 mieszkania, w tym dwa lokale socjalne. W najstarszej części osiedla zamieszkuje 1577 osób, w	Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opiera się na wyliczeniach, do których wykorzystuje się mierzalne i weryfikowalne dane. Poprawność sposobu wyznaczenia obu obszarów w odniesieniu do zapisów ustawy o rewitalizacji jest weryfikowana przez przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, który jest dysponentem środków unijnych, w tym tych przeznaczonych na rewitalizację. Zakwestionowanie przez Urząd Marszałkowski poprawności metody delimitacyjnej może skutkować zablokowaniem alokacji, dlatego wyznaczając obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, obligatoryjnym jest oparcie się przede

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat proponowanego obszaru zdegradowanego (pozytywna/ negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat proponowanego obszaru rewitalizacji (pozytywna/ negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
						tym 380 to osoby powyżej 60 roku życia. Na terenie znajdują się sklepy wielobranżowe, przychodnia zdrowia oraz punkty usługowe. Borykamy się z wieloma trudnościami, najistotniejszym staje się problem starzejącego się społeczeństwa. Każdy człowiek ma prawo do mieszkania, stanowi ono bowiem dla niego dobro podstawowe i w znacznym stopniu decyduje o jego poziomie życia. Pogarszająca się wraz z wiekiem kondycja fizyczna, niepełnosprawność, trudności w orientacji przestrzennej, brak poczucia bezpieczeństwa publicznego, ale także występowanie barier architektonicznych i urbanistycznych powodują, że osoby starsze spędzają w mieszkaniu i najbliższym środowisku mieszkalnym coraz więcej czasu, co w konsekwencji prowadzi do	wszystkim na konkretnych wyliczeniach, a nie działaniu intuicyjnym i uznaniowym. To, co zauważalne, nie zawsze przejawia się w danych. Miejsca takie jak Osiedle Młodych znajdują się w wielu jednostkach strukturalnych miasta. Tam, gdzie występują problemy społeczne, Gmina sukcesywnie podejmuje działania, których celem jest niwelowanie negatywnych zjawisk, według ich siły natężenia. Naświetlona kwestia związana z niedostatecznym dostosowaniem wielorodzinnych budynków mieszkalnych do potrzeb osób w wieku senioralnym została dostrzeżona podczas prac nad diagnozą miasta. Problem jest widoczny nie tylko w

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
						wyobcowania, a w efekcie do wykluczenia społecznego. Z naszych obserwacji wynika, że coraz większa liczba osób została „uwieziona” we własnym domu. Budynki mieszkalne znajdujące się w zasobach Młodzieżowej Spółdzielni Mieszkaniowej budowane były jeszcze w latach 60 ubiegłego stulecia. Standardy techniczne w jakich powstawały nie przewidywały w budynkach średniowysokich (6 kondygnacji) montażu dźwigów osobowych, to jedna z wielu przyczyn wykluczenia. Na terenie tym – według stanu na dzień 31.12.2022 r. – 57 osób korzysta z dofinansowania Gminy Miasta Toruń w formie dodatku mieszkalnego. - Poszerzenie obszaru rewitalizacji obejmowałoby teren zamykający się od strony wschodniej Aleją 700-	całym Toruniu, to niepokojący trend na skalę kraju. Niestety, w przeciwieństwie do lat poprzednich, w ramach środków unijnych przewidzianych na rewitalizację na lata 2021-2027, nie będzie możliwa realizacja przedsięwzięć w zakresie mieszkalnictwa. Gmina ma jednak na uwadze problemy ludzi starszych i w miarę możliwości podejmuje przedsięwzięcia skierowane do tej grupy odbiorców, zwłaszcza w zakresie poprawy ich standardu życia. Oprócz przedsięwzięć rewitalizacyjnych, Gmina inicjuje działania oddolne, takie jak budżet obywatelski, w ramach którego można składać wnioski, będące odpowiedzią na priorytetowe potrzeby mieszkańców. Biorąc pod uwagę uwarunkowania

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
4	Członkini Komitetu Rewitalizacji oraz rady Okręgu Bydgoskie Przedmieście	Pozytywna	Jestem bardzo zadowolona z faktu, że do identyfikacji obszarów zdegradowanych przyjęto aż 25 bardzo różnorodnych parametrów.	Pozytywna	Wielkość jednostek badawczych być może powoduje niedokładny obraz problemu.	Zastanawiam się nad wielkością jednostek, tj. dzięki większej liczbie są bardziej reprezentatywną próbą dla badań statystycznych, jednak czasami może to prowadzić do pominięcia niewielkich, ale szczególnie zdegradowanych części miasta. Co ma miejsce na przykład w stosunku do osiedla komunalnego przy ul. Olsztyńskiej, które „ginie” statystycznie przy	wynikające z zapisów ustawy o rewitalizacji odnośnie diagnozy miasta, typy przedsiębiorstw przewidziane do dofinansowania ze środków unijnych, a także wyniki diagnozy miasta, które nie wskazują Osiedla Młodych, jako miejsca o nasilonych zjawiskach kryzysowych, nie ma możliwości poszerzenia obszaru rewitalizacji o przedmiotowy teren. W dniu 3 marca br. , w ślad za stanowiskiem członków Komitetu Rewitalizacji, wpłynęło pismo od Przewodniczącej Komitetu Rewitalizacji do Prezydenta Miasta Torunia. Sprawa została przekazana podmiotom merytorycznie odpowiedzialnym za kwestie związane z konkursami przewidzianymi dla organizacji

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
						dość dobrze funkcjonującej jednostce – Bielawy, Grębocin. Wystarczająco mocno rzutuje, że okręg ten pomimo dużych nierówności wchodzi w obszar zdegradowany, jednak nie może być zaliczony do rewitalizacji, co ma o tyle sens, że problem dotyczy zaledwie enklawy na dużym obszarze. Być może podział na mniejsze jednostki spowoduje dokładniejszą identyfikację obszarów, z zachowaniem wyznaczonych przez ustawę proporcji. Być może pewnym remedium na w/w problem będzie możliwość przyznawania dodatkowych punktów w konkursach realizowanych np. przez LGD czy UMT dla organizacji chcących działać w zakresie społecznym na obszarze zdegradowanym, a nie wchodzącym w zakres obszaru objętego planem	pozarządowych celem wprowadzenia stosownych zmian w zapisach dokumentów konkursowych.

L.p.	Podmiot/data	Opinia na temat wyznaczonego obszaru zdegradowanego (pozytywna/ negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	Opinia na temat propozycji wyznaczonego obszaru rewitalizacji (pozytywna/ negatywna)	Uwagi, sugestie na temat obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	Propozycja zmian	Odpowiedź/ wyjaśnienie
						rewitalizacji. Ponadto, przy dość skromnej kwocie środków przeznaczonych na programy rewitalizacyjne warto by było może specjalnie docenić konkretny zakres działań, np. edukacyjne czy nakierowane na działania z dziećmi i młodzieżą.	

Tabela nr 3: Uwaga zgłoszona przez Komitet Rewitalizacji w formie stanowiska wypracowanego podczas III posiedzenia w dniu 28.02.2023 r.

l.p.	Stanowisko	Odpowiedź/odniesienie się i uzupełnienie odpowiedzi udzielonej podczas spotkania
1	W dniu 28 lutego 2023 r. odbyło się III posiedzenie Komitetu Rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Toruń w latach 2022-2026. Przedmiotem spotkania było przedstawienie i zaopiniowanie wyników diagnozy Torunia służącej delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w toku trwających konsultacji społecznych. Autorem rzetelnie przeprowadzonej w ocenie Komitetu Rewitalizacji diagnozy miasta jest konsorcjum: Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o. z Wrocławia, Lider Projekt Sp. z o.o. z Poznania. Przeprowadzona diagnoza miasta jako obszar zdegradowany wskazuje: Stare Miasto, Bydgoskie Przedmieście, Podgórz, Jakubskie Przedmieście, Mokre Przedmieście, Bielawy i Grębocin, natomiast jako obszar rewitalizacji: Stare Miasto, Bydgoskie Przedmieście, Podgórz. Jako Przewodnicząca Komitetu Rewitalizacji chciałabym poinformować, że podczas konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji pn. <i>Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027</i>, pojawił się głos dotyczący włączenia do granic obszaru rewitalizacji części Bielaw i Grębocina, wskazujący wprost na problem społeczny mieszkańców bloków przy ulicy Olsztyńskiej. Głos ten był przedmiotem dyskusji na forum Komitetu Rewitalizacji. Członkowie Komitetu wspólnie stwierdzili, że tam najbardziej brakuje impulsu do oddolnych działań organizacji pozarządowych. Na tym osiedlu nie brakuje zaplecza infrastrukturalnego, nie ma zatem podstaw do kierowania tam środków z alokacji przewidzianej dla Torunia na infrastrukturalne działania rewitalizacyjne. Wyciągnięcie punktowno jednego osiedla z jednej jednostki byłoby nierównym potraktowaniem innych obszarów, na których takie osiedla problemowe również można byłoby wskazać. Ponadto, patrząc na wyniki diagnozy miasta Bielawy i Grębocin rankingowo (wg danych wskaźnikowych) nie wypadają na miejscu czwartym, bezpośrednio za Starym Miastem, Bydgoskie Przedmieściem i Podgórzem. Dodanie do granic obszaru rewitalizacji wskazanej części Bielaw i Grębocina byłoby wartościowaniem jednostek według własnych ocen, a nie według twardych danych wskaźnikowych, które wskazuje diagnoza. Ograniczona wysokość alokacji przewidziana na nowy program rewitalizacji w połączeniu z rozumieniem rewitalizacji jako prowadzeniu konsekwentnych działań niwelujących problemy daje podstawę do utrzymania granic aktualnego obszaru rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Toruń opiniuje pozytywnie wyniki przeprowadzonej diagnozy miasta, stojąc na stanowisku utrzymania	Niniejszy wniosek wpłynął do Prezydenta Miasta Torunia pismem z dnia 3 marca br. Postulat zostanie rozważony i przedyskutowany z osobami merytorycznie odpowiedzialnymi za przedmiotowe zadania celem wprowadzenia stosownych zmian i zapisów w dokumentacji konkursowej.

	granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, zgodnie z wynikami diagnozy miasta. Jednocześnie, biorąc pod uwagę wnioski z dyskusji w ramach trwających konsultacji społecznych dotyczące zwrócenia uwagi organizacji pozarządowych na problemy społeczne całego obszaru zdegradowanego, Komitet Rewitalizacji zwraca się z wnioskiem o przyznanie organizacjom pozarządowym w konkursach ogłaszanych na rok 2024 przez Urząd Miasta Torunia dodatkowych punktów za działania skierowane na obszar zdegradowany. Powyższe pozwoli na priorytetowe i zarazem równe potraktowanie wszystkich 6 jednostek urbanistycznych, które wejdą w skład obszaru zdegradowanego naszego miasta.	
--	--	--

W trakcie procedury przygotowania projektu „P” uchwały druk nr 1303 na sesję Rady Miasta Torunia, wprowadzono dodatkowy paragraf dotyczący uchYLENIA uchwały nr 513/16 Rady Miasta Torunia z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia. Wprowadzone korekty mają charakter redakcyjny i nie skutkują żadnymi zmianami merytorycznymi – zaproponowane po przeprowadzeniu diagnozy Torunia granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, pozostają w formie zaprezentowanej podczas marcowych konsultacji społecznych.

3. Podsumowanie

Toruń, podobnie jak większość miast w Polsce, znajduje się pod presją wielu czynników, w wyniku których następować może degradacja przestrzenna, społeczna i gospodarcza niektórych jego rejonów. Chcąc wyprowadzić te obszary ze stanu kryzysowego niezbędna jest ich rewitalizacja.

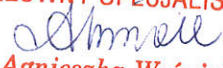
Celem konsultacji społecznych przeprowadzonych w terminie od 7 lutego 2023 r. – 10 stycznia 2023 r. było zebranie uwag do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Torunia na potrzeby przygotowania i realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji pn. *Program Rewitalizacji Torunia do roku 2027*. Konsultacje społeczne stanowią jeden z elementów procesu rewitalizacji.

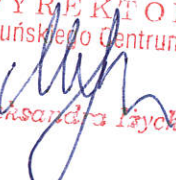
W ramach konsultacji, których podsumowanie zawiera niniejszy raport, zapewniony został udział różnych grup interesariuszy procesu rewitalizacji. Liczba osób, które wzięły udział w procesie partycypacji społecznej przedstawia się następująco:

- 26 osób uczestniczyło w spotkaniu informacyjnym w dniu 15 lutego 2023 r.,
- 4 podmioty zgłosiły swoje uwagi za pomocą Formularza Konsultacyjnego,
- 1 podmiot zgłosił uwagę pismem skierowanym do Prezydenta Miasta Torunia.

W ramach konsultacji wypracowano również stanowisko niezbędne do dalszych prac nad GPR-T; konsultacje umożliwiły podjęcie działań mających na celu priorytetowe traktowanie zarówno obszaru zdegradowanego, jak i obszaru rewitalizacji, zwłaszcza w kontekście przyszłych, podejmowanych przedsięwzięć.

Zastosowane formy konsultacji pozwoliły na przekazanie mieszkańcom informacji o planowanym obszarze zdegradowanym i obszarze rewitalizacji, zapoznanie się z opiniami interesariuszy rewitalizacji oraz rozwinięcie dialogu między podmiotami zaangażowanymi w ten proces oraz ich integrację.

GLÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Woźniak

DYREKTOR
Biura Toruńskiego Centrum Miasta

Aleksandra Frycka

Zastępca
Prezydenta Miasta Torunia

Adrian Mól